

BESLUT

2020-04-27

Dnr: 19/03957 och
3968**SAKEN**

Kulturnyheterna, SVT2, 2019-11-29, inslag om en motion; fråga om opartiskhet, saklighet och beriktigande

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om en riksdagsmotion om bibliotekstjänster. Inledningsvis sa nyhetsuppläsaren följande.

Den som inte är svensk medborgare ska kunna nekas tillgång till boklån och andra bibliotekstjänster. Det föreslår Sverigedemokraterna (SD) i en riksdagsmotion. Något som Biblioteksbladet var först med att rapportera om. Enligt motionen ska även medborgare från andra nordiska länder fortsatt kunna låna böcker. Partiet föreslår också att biblioteken inte ska prioritera litteratur på andra språk än de svenska och de officiella minoritetsspråken.

Sedan fortsatte inslaget med att kultur- och demokratiministern uttalade sig om den aktuella motionen. Hon sa följande.

Det är väldigt obehagligt och märkligt. Vi har människor som har bott i Sverige länge, som inte har medborgarskap. Det verkar ju väldigt märkligt att neka de tillträde till vissa bibliotekstjänster. Och alla de nyanlända och personer som är asylsökande så vet vi ju hur oerhört viktiga biblioteken är för att lära sig språket och komma in i det svenska samhället. Och att överhuvudtaget börja göra skillnad på olika grupper av människor kopplat till biblioteken som ju verkligen är en sådan viktig plats för demokrati, för läsande och litteratur det är väldigt anmärkningsvärt.

Inslaget avslutades med att nyhetsuppläsaren sa att motionen kommer att debatteras i riksdagen den 5 december.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Det som sades i inslaget om att den som inte är svensk medborgare ska kunna nekas tillgång till vissa bibliotekstjänster var felaktigt. Det som föreslogs i motionen var att utländska medborgare som inte har rätt att vistas i landet ska kunna nekas tillgång till bibliotekens tjänster. Anmälarna är även kritiska till att kulturministern fick kommentera förslaget utan att någon av ledamöterna som skrivit motionen bjöds in till programmet.

En anmälare anser att det var gravt vilseledande att hävda att det här var något som SD ville genomföra eftersom en motion är något som skrivs av enskilda riksdagsledamöter och inte alltid är sanktionerat av ett parti.

En anmälare anser att det påstås i inslaget att medborgare i andra nordiska länder inte skulle påverkas av det som motionen föreslår. När det i själva verket i motionen föreslås att möjligheten för medborgare i andra länder i Norden att nyttja svenska bibliotek ska utökas, och alltså inte bara vara oförändrad.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget stämmer överens med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

De fyra riksdagsledamöter från SD som undertecknat den aktuella motionen är alla del av riksdagens kulturutskott. Motionens förstanamn är partiets kulturpolitiska talesperson. Med den bakgrunden är det relevant att använda "Det föreslår SD i en riksdagsmotion" i meningen att det resonemang som förs i motionen är liktydigt med partiets hållning. Det finns i den delen heller ingen partiansvarig som hävdat något annat.

En viss otydlighet i motionen (2019/20:3382) ligger bakom två av anmälningarna. Så här står det: "Att vi vill att biblioteken ska kunna neka utländska medborgare tillgång till vissa tjänster ska inte innebära att den vardagliga tillgängligheten till biblioteken som offentliga rum minskas." Men även om anmälarna väljer att inte problematisera en viss möjlig motsägelse i motionen så gör de en korrekt beskrivning i vad som också framgår i riksdagsledamöternas motion: "... men utländska medborgare som inte har rätt att vistas i landet ska naturligtvis kunna nekas tillgång till bibliotekens tjänster."

SVT anför att programbolaget fullföljt skyldigheten till beriktigande genom att skyndsamt och generöst publicera en rättelse. Inslaget publicerades sent fredagskväll och efter samtal efterföljande måndag med SD:s kulturpolitiska talesperson fattade redaktionen beslutet att göra en rättelse i samband med den

text som var publicerad på Kulturnyheterens webbplats. I en uppdaterad text på webben intervjuades SD:s kulturpolitiska talesperson. De första kvällssändningarna av *Kulturnyheter* efter den första publiceringen fredag kväll ägde rum 18.15 och 21.40 efterföljande måndag.

En anmälare har riktat kritik mot *Kulturnyheter* över att kulturministern gavs möjlighet att kommentera den aktuella motionen utan att någon av de som undertecknat motionen fick bemöta kritiken. *Kulturnyheter* gjorde i det avseendet ett traditionellt nyhetsarbete: redaktionen värderade ett nyhetsläge i form av en riksdagsmotion som det refererades till med tydlig källhänvisning och sökte därefter en kommentar från det statsråd i regeringen som har ansvar för biblioteksverksamheten. Den kritik som en anmälare framfört över vad som sades i inslaget om nordiska medborgare är inte överensstämmande med vad som faktiskt uttrycktes.

Granskningsnämnden har tagit del av de rättelser som sändes i *Kulturnyheter* den 2 december 2019 kl. 18.15 och 21.40. I båda sändningarna sades följande.

Så har vi en rättelse. I fredags rapporterade vi om en motion från SD som föreslår att vissa bibliotekstjänster ska vara knutna till medborgarskap. I den tidigare publiceringen var det otydligt att det handlar om personer som vistas i Sverige illegalt och att det handlade om ett förslag till en utredning. SD:s kulturpolitiska talesperson [namn på politiker] säger till Kulturnyheter att det i sammanfattningen av motionen finns en olycklig formulering som lämnar utrymme för tolkningar och att de skall se över motionen och förtydliga den.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett tv-program när det är befogat (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det felaktigt sades att det i motionen hade föreslagits att den som inte är svensk medborgare ska kunna nekas tillgång till boklån och andra bibliotekstjänster. SVT rättade dock uppgiften tre dagar senare i de två nästkommande sändningarna av *Kulturnyheter*. Nämnden anser mot den bakgrunden att inslaget inte strider mot kravet på saklighet.

En anmälare har vänt sig mot att det i inslaget sades att motionen var ett förslag från SD. Mot bakgrund av att motionen var skriven av fyra riksdagspolitiker från SD, varav en är partiets kulturpolitiska talesperson, anser nämnden att beskrivningen av vilka som stod bakom motionen inte strider mot kravet på saklighet.

Vad anmälarna anfört i övrigt medför inte heller att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av David Claesson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

David Claesson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.